



Dopis: dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 27.

V Ptujju v nedeljo dne 6. julija 1913.

XIV. letnik.

Polom posojilnice v Šoštanju.

Kakor znano in kakor smo tudi mi v zadnjih številki naznanili, imelo bi se v Šoštanju pred nedeljo vršiti zborovanje, na katerem bi se vboje kmetovalce o resničnem stanju kmetijske posojilnice podučilo. Dokazalo bi se namreč kmetom, da so gostobesedni in sladkorni slovenski voditelji v prvi vrsti krivi tega poloma in da se mora tudi te šoštanjske slovenske voditelje za primanjkljaj na odgovor poklicati. Napovedano zborovanje je bilo torej velevažno in potrebno. A medtem ko se je pustilo predzadnje nedeljsko političnega poštenjaka dra. Verstovšeka v Šoštanju na vse pretege hujskati ter resnico izprijeti, prepovedal je slovenjegrajski glavar dr. Poiger to potrebno zborovanje, češ da je prebivalstvo preveč „razburjeno“ in da torej zamoglo zborovanje „javnemu blagru škodovati.“ Ta prepoved ni samo čudna, kakor vseh vso ravnanje dra. Poigerja čudno, marveč tudi naravnost nerazumljiva. V Avstriji menda še ni resnica prepovedana. In resnica je, da se je dolga leta sem v šoštanjski posojilnici parilo ter da se hoče zdaj denarni pokrovitelj v te goljufije rešiti, nedolžnim kmetom pa bremen naložiti. Tej resnici pač ne bode čisto usta zamašil... Zdaj se sili vboje, ki itak le od roke do ust živijo, da naj bi se obrestni za ukradene denarje posojilnice. Slovenski kmet torej plačuje dolgove, ki so nastali vsled krivde slovenskih voditeljev... Ej, ej, tako menda še nismo! Dolžnost oblasti je, primere goljufe za ušesa, brez ozira na stranko politično mišljenje. In ako kakšnji c. k. uradnik ne vidi ali pa noče videti takih lumparij, ki spadajo sam na obtoženo klop. Kaj pa bode mo mi skrbeli, da bodejo nesrečni kmetje šoštanjskega okraja vključ vsem nakam resnico izvedeli. Resnica nad vse in prava je za vse!

Politični pregled.

Državni zbor se je podal zopet na počitnice. Veleceni gospodje poslanci so odpotovali v različne kopelje, kjer se bodo „odpočili“ od tega truda, vtakniti vsak dan po 20 kronic... Svoje zasedanje pričela je zbornica 1. januarja in je zborovala do 7. marca; po enem odmoru zbrali so se poslanci zopet

dne 15. maja in so šli 20. junija na poletne počitnice. Vse skupaj obdržali so poslanci letos 29 sej. Vlada je vložila 5 predlogov, poslanci pa 6 nujnostnih predlogov, 70 predlogov ter 440 interpelacij, ki slišijo večinoma na gnojišče. Sprejelo se je proračunski provizorij in podaljšalo provizorični odpravilnik. Drugega se prav ničesar ni sprejelo. Zbornica je torej zopet dokazala, da je za vsako delo popolnoma nezmožna. Niti proračunski provizorij bi ne bil sprejet, ko bi se poslanci ne bali zaključena zasedanja, vsled katerega bi seveda tudi izgubili nadaljne dijete... Res ni čuda, da drži ljudstvo na državni zbor manj nego na lanski sneg.

Novo vojaške zahteve. Vojaška uprava namerava zahtevati zopetno zvišanje števila rekrutov za skupno armado za okroglo 15.000 mož, za obe deželni hrambi pa za okroglo 10.000 mož. To zvišanje se bode baje po stopinjah zgodilo, tako da bode l. 1917 znašalo najvišje število rekrutov 237.500 mož. Tudi mornarska uprava zahteva že tri nove velike bojne parnike. Lepa bodočnost čaka vboje davkoplačevalce!

Ruski balon. Orožniki opazili so v Jaroslavi v zraku veliki vojaški balon. Zagrozili so s streljanjem in zato je prišel balon raje sam na zemljo. Izkazalo se je, da je to ruski vojaški balon, v katerem sta se nahajala stotnik ruskega generalštaba Dukszynski ter neki vojak; rekla sta, da ju je veter čez mejo zanesel. Oba so spravili orožniki v Krakovo, kjer se jih je po strogi preiskavi zopet izpustilo.

Obsojeni vojaki. Ko se je v jeseni vojaštvo proti ruski meji pomikalo, napravili so nekateri češki dragonci v Pardubicu protiavstrijske izgrede. Zdaj se je izrekla v končni razpravi pred vojnim sodiščem obsodba. Rezervista Jonas in Havliček, ki sta bila voditelja izgrediv, obsojena sta bila na smrt s puško; ali pomilostilo se ju je na 8, oziroma 8 1/2 let težke ječe. Ostalih 19 čeških vojakov, ki so bili vsled teh izgrediv obtoženi, obsojeni so bili na 4 do 7 let ječe; oni vojaki pa, ki so se udeležili izgrediv le v pijanosti, sedeli bodo več mesecev v ječi. Vse skupaj se je obsodilo 40 dragoncev-rezervistov na skupaj 120 let težke ječe... Priznamo, da se mora v resnih časih vojne nevarnosti vojaške upornike najstrožje kaznovati. Ali v prvi vrsti treba bi bilo prijeti one panslavistične hujšake, ki naravnost ob belem dnevu svoje veleizdajalstvo kažejo. Takih hujšakov ni samo na Češkem, marveč tudi v slovenskih pokrajinah dovolj.

Draginja kruha. Smešni hujšaki vpijejo vedno, da je kmet kriv druginjo kruha. Ali

mesec sem že padajo cene pšenice, cena moke pa je ostala vedno enaka. Vzrok tega je ravnanje judovskih oderuških mlinov na Ogrskem, ki raje par tednov svoj obrat vstavijo, nego da bi znižala cene moke. Da je kruh drag, krivi so torej ogrski judovski bogataški mlinarji, ne pa vboji kmetje.

Obsojeni vohun. Pred porotniki v Krakovi bil je obsojen rezervni ulanski stražmojster Rachwal na pet let težke ječe. Ta vohun je namreč ukradel cel mašinski stroj in ga hotel ruskemu generalštabu prodati.

Razpuščen mestni zastop. Ogrska vlada razpustila je mestni zastop Reka (Fiume), ker se je postavilo v nasprotje s postavami ogrske države. Prišlo je na Reki do velikih izgrediv.

Cesar je odpotoval v kopel Ischl, kjer ga bode tudi nemški cesar s svojo soprogo obiskal.

Kloštri in kmeti. Občinsko predstojništvo Oberschlierbach na Zgornjem Avstrijskem vložilo je v državnem zboru peticijo, v kateri se prosi za pomoč proti kloštrm, kateri nakupujejo tam kmetstva ter spremenijo rodovitne njive v zemljo za lov. Najhujši je kloster v Schlierbachu. Ta je nakupil sledeča posestva: Schlierbachgut 63 oralov, Koinsgut 39 oralov, Wiederleiten 18 oralov in Wegheiten 20 oralov; skupaj torej 140 oralov; poleg tega je še istemu klostru podložna tamošnja pašna zadruga nakupila dve posesti z 90 orali. Skupno so torej pobožni menihi v Schlierbachu spravili v svoje roke 230 oralov kmetске zemlje. Ednako postopa kloster Kremsmünster, ki je nakupil: Brand 18 oralov, Heilmühle 30, Viebmer 36 oralov, skupaj torej 84 oralov; nadalje je pašna zadruga tega klostra nakupila še 120 oralov. V časih, ko trpi vse pod neznosno druginjo, nakupujejo kloštri kmetsko zemljo ter jo spreminjajo v lovske revirje!

Balkanske zmešnjave.

Tretja balkanska vojna med zavezniki! — Vojna brez napovedi. — Veliki krvavi boji v Makedoniji. — Rumunija pred odločitvijo. — Pred usodepolnimi novimi dogodki.

In zopet so pričele puške pokati, kanoni grometi, zopet teče vroča človeška kri na neobdelanih balkanskih poljih. Pred meseci se je začelo to grozovito prelivanje krvi. Ali takrat so bile balkanske države združene v svoji zvezi, takrat so skupno potegnile handžar, da spodijo smrtnega sovražnika „dušmana“ preko Bospora

587

Nad deset milijonov gospodinj

se zahvaljuje za svoje mehke lepe roke in snežnobelo perilo le rabi Schichtovega mila.



